

בס"ד ז' אלול ה'תשע"ב
 הדלקת נרות - 18:55
 צאת השבת - 19:45
 רבנו תם - 20:33
שעון קיץ לפי הלוח המדויק של "אור החיים"

שנה שלוש עשרה - עלון מס' 636
 @ במוצאי שבת מתחילין "ברכת הלבנה".
 @ ביום חמישי סוף זמן "ברכת הלבנה" כל הלילה.
 @ ביום שני ט"ו אלול הילולת דן בן יעקב זיע"א.
 @ סגולה גדולה להשתתף בסעודה הרביעית בבני"כ "אוהל-מועד".

אברהם יגל

לע"נ בבאי מוסאי בן אברהם ז"ל
 לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל.

כפטידון: "אנכי אנכי"
 (ישעיה נא')

פרשת שופטים

שימו לב! הטלפון של מערכת
 העלון הוחלף: 054-7743834

מעייני הפרשה:

- ← המצווה להקים שופטים ושוטרים להשגיח על הסדר, ואזהרה על הקמת מצבה לעבודה זרה. העונש על עבודה זרה.
- ← משפט המלך בישראל, זכויותיו וחובותיו.
- ← איסור כישוף, אזהרה לשמוע לנביא אמת ולהעניש את נביא השקר.
- ← דיני רוצח בשוגג ובמזיד, איסור הסגת גבול ועונשם של עדים זוממים.
- ← מצוות עגלה ערופה.

שופטים ושוטרים הנהגו כן בכל שיעריך (ט"ז י"ח)
 למה נסמכה פרשת שופטים לשמחת הרגל? ללמדנו כי מתפקידם של דיני ישראל לפקוח עין ולשמור לבל יבואו החוגגים לידי עבירה, כפי שנפסק בשולחן ערוך: חייבים בית דין להעמיד שוטרים בק"לם שיהיו משוטטים בגינות ובפרדסים, שלא יתקבצו שם לאכול ולשתות אנשים ונשים ויבואו לידי עבירה (אות תקכ"ט). (באר מים חיים)

כ"א הט"ה משפט... וכל הנקה שיוחד כ"ה השוחד יעורר
 מדוע כתוב כי השוחד יעורר עיני חכמים ולא אמר יעורר העיניים סתם? וקל וחומר לטיפשים? נראה לפרש ששתי סיבות להטיית משפט: אם לא ידע ואשם, וזהו "לא תכיר פנים", או על ידי שוחד. והנה החכמים תמיד עיניהם פקוחות ומובטחים שלא יכשלו בהטיית משפט ורק השוחד יכול לעורר עיניהם **אבל הכסילים גם בלי שוחד עלולים לטעות.**

"על פי שני עדים או שלשה עדים יומת המת"
 מהו לשון יומת המת. לימדה התורה כי אדם העובר עבירה עליה הוא מתחייב בנפשו, אזי הרי הוא כמת מיד. אלא דין הוא, שאם יש עדים, מצווים הדיינים להמית "מת" זה בעצמם. ואם אין עדים והתראה, הרי אין חיוב על בית דין של מטה להרגו, אך מכל מקום גברא קטילא הוא. יומת המת - הרי הוא כמת. (אור החיים)

"כי יפלא ממך דבר למשפט... דברי ריבת בשעריך"
 חז"ל במסכת שבת אומרים כי בעת שנחלקו בית שמאי ובית הלל בח"י דברים, היה קשה אותו יום כיום שנעשה בו העגל. היינו, על ידי חטא העגל באה שכחה לעולם, וכך על ידי ריבוי המחלוקות נגרמת שכחה והבהירות נעצרת. זהו שאומר הכתוב: כי יפלא ממך דבר למשפט - הרי זו תוצאה משכחה. הגורם לכך הוא: דברי ריבות בשעריך, כיוון שהיו מחלוקות חכמים בשעריך, אשר גרמו לחוסר בהירות ולשכחה. (חתם סופר)

"כי השיח יעור עיני חכמים ויסקף דברי צדיקים"
 אמר הרב מאפטא זצ"ל - אפילו אם הדיין מוסף להיות צדיק גם לאחר קבלת השוחד, שכן ראה ולא ידע מאומה על כך, בכל-זאת יש בכוחו של השוחד לסלף את בינתו ואת דבריו. מכאן יש ללמוד קל-וחומר: אם נגיעה יש בה כדי לעורר את העינים, הרי מכל-שכן "מידה טובה מרובה ממידת פורעניות" - שאם אדם מסלק מעל עצמו את כל הנגיעות והפניות וטורח לרדוף אחרי הצדק, עיניו נפקחות ומאורות להשיג ולהבין את האמת

פיעת הנביאים והפזמונים

אין אדם יוצא מן העולם ונחצי תאנתו בידו =
 שאיפותיו של אדם רבות בהרבה ממה שיוכל להשיג בחייו.

דוגמה: למרות הזכייה בפסוף סרב האיש לפרוע את חובו לבעל החנות. מסתבר שאין אדם יוצא מן העולם ונחצי תאנתו בידו.

מקור: תרגום מארמית: מי שיש לו מאה רוצה לעשות אותם מאתיים, ומי שיש לו מאתיים, רוצה לעשות אותם ארבע מאות [קוהלת רבה, א]. (ניבונכו)

פרכות ואיחולאים לפניים לריון וקרן מוסאי הייו להולדת הבן ניי
 יה"ר שיעלה במעלות התורה והיראה ויצליח בכל דרכיו ומעשיו, שיתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות ותרוו נחת מכל יוצאי חלצכם. וברכה למשה ומרגלית מוסאי הייו ולשעיה ומירי ג'אמיל הייו

הסירו מכשול מדרך עמי!
 העלון טעון גניזה במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן.
 אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה.

השעון פתקתק והזמן חולף - כדאי להתעודד

ר' יצחק אלחנן ולדשין זצ"ל ספר בימי אלול - לא משל, אלא מעשה שהיה! בעירו פרצה שריפה באישון לילה, בבית מגורים. כל דיירי הבניין התעוררו ונסו על נפשם, ולפתע נזכרה האם כי שכחו בבית ילדה אחת, ישנה. היא רצה הביתה, אבל האש השתוללה וחסמה את דרכה. רצה האם אל מתחת לחלון חדרה של בתה, וצעקה: "קומי, התעוררי, קפצי מן החלון, הצילי את עצמך! קומי, בתי, אני אתפסד בזרועותי, חושי, האש משתוללת!" ומבעד ללהבות נשמע קולה המנומנם של הילדה: "הניחי לי, אמא, אני רוצה להמשיך ולישון!".

"התעוררי!" זעקה האם בשארית כוחותיה, "מהר, הצילי את עצמך בעוד מועד, תישני אחר כך!" והילדה ענתה, מנומנמת: "לא, אמא, אני רוצה לישון עכשיו".

האש התגברה, והילדה אבדה... והנמשל כה נורא ונוקב: השופר של אלול מחריד ומקץ, והאדם עונה: "הניחו לי, אני רוצה להמשיך ולישון" עד שהזמן יחלוף, "והנה היום בא" והנה מתקרב היום, הוא ראש השנה כמו שאמרנו בזהר הקדוש **"בוער כתנור"**.

"בניד כשתילי זתים" - חינוך

הקריאה: "צדק צדק תרדוף" היא הבסיס המוסרי שנועד לבשר בשורה גדולה: מערכת החינוך היא הבסיס ליצירת חברה מתוקנת: "החינוך מהווה חוליה מקשרת בין מגזרי החברה השונים והמגוונים ואמצעי גישור חיוני לבניית מירקם חברתי הרמוני. החינוך הוא אמצעי חשוב לקידום ערכים יהודיים ורוחניים, הוא תנאי חיוני למימוש העצמי של הפרט, ולקיום חיי חברה תקינים".

אחת הבעיות המרכזיות היא האפליה. היא נעשית במגוון רחב של תחומים:

- א. על רקע כלכלי - גביית תשלומי הורים והפרטת החינוך - חינוך לעשירים ולעניים.
- ב. על רקע פדגוגי - שיקולים פסולים בקבלת תלמידים כגון על רקע של ציונים.
- ג. על רקע גזעני - ובעיקר סוגיית האפליה של העולים מאתיופיה.
- ד. על רקע עדתי - בעיקר בקרב הציבור החרדי ולא רק. יש להעמיד את ביטול האפליה והעמקת השוויון בראש מערכת החינוך.

ברכה והצלחה ופרנסה טובה
לאהרן ג'רפי הי"ו
שתים לסעודה הרביעית בלויין.
 זכות השיעור בלויין של מרן הר"ח **עובדיה יוסף** שליט"א לרפואתו והצלחת כל משפחתו. שיזכו לפרנסה טובה ואושר ויתגשמו כל משאלות ליבם לטובה. ולהבדיל לעני **תורכה** בת סאלם ז"ל

מרכות ואחולות אפטיים
לאבי ורהל נסימי הי"ו
 בהגיע בנכם **מתן-חי** נ"י **למיצוייה** יהי רצון שיצא שמו כשם הגדולים אשר בארץ. שיתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות לאורך שנים ותזכו לחופתו. וברכה **למרים נסימי ולמשפחת סלמה**

מרכות ואחולות אפטיים
לאבי ורהל נסימי הי"ו
 בהגיע בנכם **מתן-חי** נ"י **למיצוייה** יהי רצון שיצא שמו כשם הגדולים אשר בארץ. שיתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות לאורך שנים ותזכו לחופתו. וברכה **למרים נסימי ולמשפחת סלמה**

ארגון "אברהם יגל" מזמין את הציבור לשיעור בלויין של מרן פאר הדור הר"ח **עובדיה יוסף** שליט"א בבית הכנסת "איהל מועד" רח' הנשיאים 3, יבנה. שיחל במוצאי שבת **בשעה 21:30** ולאחריו אמירת סליחות עם הפייטן ר' **מישה הבושה** השידור יוקרן **על מסך ענק** כן מתקיימת **סעודה רביעית כשרה למהדרין** (בחסות מאפייית בית הלחם בתנהלת אבי מוסאי הי"ו). **מקום מיוחד לנשים.**

מרכות ואחולות אפטיים
למישאל והדס בן-יהודה הי"ו
 להולדת **הבן נ"י** יה"ר שיעלה במעלות התורה והיראה ויצליח בכל דרכיו ומעשיו, שיתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות ותרונו נחת מיוצאי חלציקם. וברכה **לאשר ורותי בן-יהודה הי"ו** ולמנשה **ויובד אפטי** הי"ו. הציבור מוזמן **לברית מילה** שתקיים **בשבת בשעה 10:30** בבית"כ "מרדכי הצדיק"

לכל הציבור הקדוש.
 אמירת הסליחות בבית הכנסת "איהל מועד" רח' הנשיאים 3, יבנה, **כל יום בשעה 04:45**. לאחר הסליחות תקיים תפילת שחרית **בבית החמה**. כל הציבור מוזמן. ברוב עם הדרת מלך.

ברכה והצלחה **ל טובה וניסים לכלידי** על הסיוע לזיכוי הרבים. הקב"ה ישלח להם רפואה שלימה ופרנסה טובה. אריכות ימים ושנים וירונו נחת מכל יוצאי חלציהם. וברכה והצלחה וזרע קודש בר-קיימא **לדוריו וקרן לכלידי הי"ו**

נהלת "אברהם יגל" מברכת את בחורי הישיבות: יהי רצון שהקב"ה ישלח להם ברכה הצלחה וסיעתא דשמיא מרובה בכל מעשי ידיכם ובלימודיכם, ותעלו מעלה בתורה וביראת שמים.

בריאות והצלחה איתנה:
 ציון נאמן בן מרים הי"ו
 משה נאמן בן מרים הי"ו
 יעקב אהרונים בן זליכה הי"ו
 מרדכי יעקובי בן צימורה הי"ו
 אברהם נאמן בן מרים הי"ו
 ישראל פרג'י רפאל בן מרים הי"ו
 יוסף חיים גאלי בן ג'מו הי"ו
 באבאי באבאי בן מרוורי הי"ו
 זהבה בת מרים מנב"ת
 לכל חולי ופצועי צה"ל ועם ישראל.

לע"נ הצנועה והענוה **עדנה שהיו** בת קדמחאר ומירזה ז"ל ביום שבת ז' אלול פקידת שנתה

ברכה והצלחה **לנדיה בת זויה-סיה** הקב"ה ישלח לה **זיווג הגון במהרה** רפואה ופרנסה טובה.

חדש סיונה **חדש סיונה**
מדריכת כלות מקצועית
 מוסמכת מטעם מכון "פועה"
 ריקי ישראל
052-2596044

שבת שלום ומבורך

לעילוי נשמות:

סולטנה באבאי בת שמחה ז"ל
 מרים לאלזרי בת ביבי ז"ל
 סעדה סויה בת איזה ז"ל
 עטייה בן חנה חגי'אג' ז"ל
 שרה נאמן בת מזל ז"ל
 שהי דוידזדה בת פרי ז"ל
 נורית דוידזדה בת שהי ז"ל

כלאפו (פאפו) חסן בן אליהו וכריה ז"ל
 עזרא נסימי בן פרי ויצחק ז"ל
 יצחק בנאי בן לאה ז"ל
 רחמים (בבאי) יצחק-פור בן מרים ז"ל
 משאלה (במון) גולגוליאן בן חתון ז"ל
 שמעון שלומי ז"ל בן מרים שתחיה
 אליעזר ביטון בן רחל ז"ל

לע"נ **מרדכי לארי ז"ל** בן שלמה ושרה הי"ו נלב"ע י"ד טבת תשנ"א ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ **בבאי מוסאי** בן אברהם וזליכה ז"ל נלב"ע ערב שבת קודש פרשת יתרו כ' שבט תשנ"ו ת.נ.צ.ב.ה.

”אל תקרי הליכות אלא הלכות”

”וְהִכִּיתָ אֶת כָּל זְכוּרָה...” (דברים כ' יג')

שאלה: האם יש להעניש ולהכות התלמידים והבנים בזמנינו?

תשובה: כתב בשו”ת אגרות משה (יורה דעה חלק ב סימן קג) הנה בדבר מלמד שרוצה לענוש תלמיד אחד שהותרה לו כדאינתא במכות דף ח', ודאי הוא עכ”פ על דבר ברור שעשה התלמיד מה שצריך לעונשו ולא על חשד בעלמא, ואף שיש לו אומדנא לפי דעתו שנער זה עשה הדבר, לא שייך לשום אדם בעולם שיוכל לסמוך על גודל דעתו ולענוש אף עונש כל דהו בלא ידיעה ברורה דעדים, דאף דבר השוה רק פרוטה בעינן עדים וכ”ש עונש הגוף דשוה יותר מממון. אבל עכ”פ הידיעה לו צריך שתהיה ברורה ולא בחשדים בעלמא. ואם יש לו איזה ספק וחשד על אחד מהתלמידים באיזו דבר שלא כשורה צריך לדבר בדברי מוסר ודברים המקרבים לתורה ומרחקים מהדבר שחושד, וכשיודע בברור ויראה שיש צורך לענוש רשאי לענוש בישוב הדעת ולא בכעס ורוגזה.

לסיכום: מותר להכות ולחנך הבנים והתלמידים בנחת ולא בכעס ובישוב הדעת רק בדבר ודאי ולא על חשדות בעלמא.

כתב הפלא יועץ (ערך הכאה) אמרו רבותינו זכרונם לברכה (מו”ק יז, א) המכה בנו גדול חייב נדוי. ולפי הטעם אף אנו נלמד דלאו דוקא מכה בנו גדול, שהרי הטעם הוא לפי שגורם לבנו שיהא בועט בו ויהא מקלה אביו ונמצא עובר על ”ולפני עור לא תתן מכשול” (ויקרא יט יד), הנה כי כן לא גדול גדול ממש אלא אפילו קטן, כל שידוע בו שאינו מקבל מרות, כגון בדורות הלל. דחוצפא יסגא ובן בועט באביו לא על ידי הכאה, אלא אפלו אם גוער בו בכעס, גם הוא יכעס ואינו מקבל גערה ואמת אמרו (משלי יז י) ”תחת גערה במבין מהכות כסיל מאה”. במבין אמרו, אבל מי שאינו מבין אינו מקבל גערה. ויש בן שאינו שומע בקול אביו ובקול אמו, ואם יודעים ומכירים את בניהם שהם קשים ואין יראת ה' נגד פניהם ואינם שומעים בקול אביהם ואמם, לא יצוו עליהם שום דבר שישרתום, וישתדלו שלא לכעוס עליהם ושלא לגערם ולא ידברו אליהם אלא בלשון רכה. ונהי שלא כל העתים שוות ופעמים שלא יוכל אב ואם להתאפק מלצוות את בניהם שום דבר מלכעוס עליהם ולחרפם ולקללם, כי יחרקו שן ונמס לבם בראותם שעושים הבנים דברים שאינם מהוגנים, על כל פנים את אשר בכחם לעשות יעשו ויבחרו הרע במיעוטו.

”וְלִבְרָךְ בְּשֵׁם ה'...” (דברים כא' ה')

שאלה: השומע אדם מברך את חברו, או בסליחות כשאומר השליח ציבור ”אלוקינו שבשמים” האם חייב לענות אמן?

תשובה: כתב הבן איש חי (שנה ראשונה פרשת מטות מסעי ה' טז) כששומע אחד מתפלל על דבר או מברך לישראל, אפילו בלא הזכרת ה' חייב לענות אמן. ולכך צריך לענות אמן אחר ”הרחמן” בברכת המזון, וכן צריך לענות אמן כשעושה השי”ץ ”מי שברך” לקהל. וכו' וכן בסליחות כשאומר השי”ץ ”אלוקינו שבשמים” יענו אמן אחריו. וכן כתב המשנה ברורה (סימן רטו ס”ק ט) ד”ה אחריו אמן - איתא במדרש כששומע שאחד מתפלל דבר או מברך לישראל אפילו בלא הזכרת השם חייב לענות אמן. ולכן נתפשט המנהג שעונין אמן אחר הרחמן בבהמ”ז [אחרונים]:

נכתב ע”י ר' עוזי נסימי הי”ד

מחבר ספר ”מענה השולחן”

ניתן לשאול שאלות בהלכה בכולל ”תפארת רחמים” או בטלפון 050-7529102 בין השעות 9:30 - 17:00

הוקדש לעילוי נשמת הצנוע והישר
עזרא נסימי בן פרי ויצחק ז”ל

”מכל מלמד” השכלתי...
”עֲפָטִים וְשִׁטְרִים, תִּתֶּן-לָךְ בְּכָל-שִׁעְרֶיךָ.”
בשערך שלך - בפנים.

בפרצופו של האדם נמצאים 7 שערים ”פתחים” בפתחים אלה יש 4 חושים (מתוך 5, חוץ מהמישוש. ויש דעה שהאף גם כן יכול למשש. ואז כל 5 החושים - בראש) לכל שער יש שוטר - דלת.

כמות השערים-פתחים	חוש	שוטר-דלת
2	עיניים	ראיה
2	אוזניים	שמיעה
2	נחיריים	ריח
1	פה	טעם
		שניים ושפתיים

השופר: האם הוא באמת כלי? אולי רק סמל? אולי רק מסורת? למה שופר? מקורות ומנהגים:

א. שופר - כלי התרעה והתראה. בעבר היה קול השופר מעביר צמרמורת באנשים, שכן קול השופר הזכיר שיש ”מצב חירום”, מלחמה. שנאמר: ”אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו:” (עמוס, ג, ו). גם בחודש אלול וראש השנה, זהו זמן של מלחמה קשה ביצר הרע ובמעשים הרעים שהורגלו בהם עד כה. בא השופר ומודיע: הגיע שוב זמן המלחמה ביצר הרע.

ב. שופר - כלי המודיע על בוא החודש, השבת, החג. עד היום קיים המנהג שבכניסת השבת או המועד, ישנה צפירה ממושכת המודיעה על כך. מנהג זה כיום, ממשיך את מנהג אבותינו עוד מתקופת המדבר, שאז גם היו מודיעים לעם על כניסת השבת והחג על ידי השופרות והחצוצרות.

ג. שופר - שורש: ש'פ'ר' - מן המילה לשפר, לעשות טוב יותר. בימים אלה, מראש חודש אלול ועד הושענא רבא, במשך 21 ימים, אנו משתדלים לשפר מעשינו, הן בינינו לבין אבינו שבשמים, והן בינינו לבין חברינו ומשפחותינו. והסיבה: ראש השנה מגיע, בו כל באי עולם נשפטים, מי לחיים ומי למות ח”ו, מי לטוב ומי לרע. בא השופר ומזכיר בקולו ”שפרו מעשיכם”.

ד. שופר - כלי מקשר בין העולם הזה - על כדור הארץ, לבין עולם האמת אל אבינו שבשמים.

רפואה אלטרנטיבית שיבולת שועל

כדי לאכול יותר בריא לא חייבים לשנות את הרגלי האכילה מהקצה אל הקצה, או להשקיע הרבה יותר (וליהנות פחות מכל ביס). לפעמים כל מה שצריך זה כמה שינויים קטנים, שיכולים לעשות הבדל גדול במצב הבריאותי ואפילו לגרום לשיפור בבדיקות הדם ובמשקל.

אחד מהשינויים התזונתיים שאפשר לאמץ הוא להוסיף שיבולת שועל.

שיבולת שועל היא אחד המאכלים הכי חשובים ובריאם בתזונה שלנו. אפשר לאכול דיסת קוואקר או גרנולה העשירה בפירות ובאגוזים. דרך נוספת ליהנות מהיתרונות הבריאותיים של שיבולת השועל היא לאכול את הסיבים התזונתיים שלה: ”סובין שיבולת שועל”.

חזרתי בתשובה ובעלי לא

לפני כמעט שש שנים השתתפתי בשיעור תורה בפעם הראשונה בחיי. מבחינתי, נוצר חיבור מייד. הרגשתי כאילו מצאתי את התשובות לכל השאלות שהיו לי, וכולן היו בתוך התורה. כל כך התרגשתי שבקושי הצלחתי להתאפק, ועם מי אוכל לשתף בכל יותר מאשר בעלי? כאשר התחלתי לספר לו סיפורים מן התורה, תגובתו לא הייתה מה שרציתי וקיוויתי שתהיה. הוא אמר שזה פשוט לא מעניין אותו. ובכן, ברור שהוא לא הבין אותי נכון. "איך יכול להיות שזה לא מעניין אותך?" אמרתי לו. "הרי מדובר במורשת שלנו". התעלמתי ממחאותיו, יודעת שבמועד מאוחר יותר אנסה שוב בגישה שונה. לכן, כשהרחבתי את ידיעותיי, התחלתי ללמד אותו את המשמעות שבסיפורי התורה. הסברתי שהתורה אינה ספר היסטוריה, אלא ספר הוראות והסברים המציע מסר נצחי כיצד אנו אמורים להפיק את המירב מחיינו. גישה זו זכתה אף היא לכישלון חרוץ (שכן, כפי שיודעת כל מי שאינה, אף פעם אסור לתת לגבר הוראות כיצד לנסוע למרחק מאה מטרים - שלא לדבר על איך לחיות את חיינו בכללותם).

במשך כל התקופה קיבלתי עצות מרבנים ורבניות שונות על הסיטואציה שלי. רובם אמרו שלא ללחוץ עליו. אם ממשכתי לצמוח ולהתפתח ולהיות האישה הטובה ביותר שביכולתך להיות, כשהוא יראה כמה את מאושרת ולאיזה אדם טוב יותר הפכת, הוא ירצה להצטרף אלייך. ניסיתי את הגישה הזו. שילבתי סעודות שבת בבית ועם משפחות אחרות בקהילה. בישלתי את האוכל הכי טוב שבישלתי אי פעם, וחיי החברה שלנו שגשגו. אבל זה עדיין לא עניין אותו. היו תקופות שבהן היה נראה שיש התקדמות מסוימת, אך תוך זמן קצר הוא היה נסוג ושב להצהרתו שכל הנושא פשוט לא מעניין אותו.

לאחר כמה שנים עברנו לבית חדש. המעבר היה נהדר עבורנו מסיבות מעשיות - הילדים היו קרובים יותר לבית הספר, ובעלי היה קרוב יותר לעבודה - אך המעבר גם הציב אותנו ממש בלב הקהילה הדתית. כעת, לא זו בלבד שלבעלי הייתה אישה הרוצה שהוא יגדל מבחינה רוחנית, אלא הוא היה מוקף גם באנשים אחרים שהחזיקו בדעות ובמנהגים אלה.

ככל שגברה רמת שמירת המצוות בביתנו, כך גדל המתח שביני לבין בעלי. איך זה יכול להיות? לא הצלחתי להבין, כיצד יתכן שהתקרבות לדבר כל כך חיובי ובעל משמעות יכול להפריע לבעלי כל כך? חשבתי שאני מקיימת את עצת הרבנים והרבניות החכמים. כולם הבטיחו לי שאם רק אמשיך להתפתח בצורה חיובית, בסופו של דבר הוא יצטרף אליי. אבל זה לא קרה. למעשה, ההערה המקורית שלו - ההצהרה "זה לא מעניין אותי" - קיבלה נימה הרבה יותר שלילית ועשתה רושם שהיא הולכת בכיוון של פיתוח תרעומת וטינה.

בחודשים האחרונים התחלתי להסתכל יותר מקרוב על הסיטואציה. היה עלי להכיר בכך שכיוון שבעלי לא מצטרף למסע הזה, נראה סביר שהקושי שלי הוא אתגר שנתפר במיוחד בשבילי.

הרגשתי בטוחה שרק בידי יכול להיות הפתרון לבעיה הזו, והייתי נחושה לגלות היכן טעיתי.

כאשר התבוננתי בכנות בשש השנים האחרונות, התחלתי להבין את הטעות שלי. ראשית, כאשר בעלי אמר לי בפעם הראשונה שהוא לא מעוניין, הייתי צריכה לשתוק. במקום זאת, ניסיתי על כל צעד ושעל להראות לו את הדרך - את הדרך שלי. היה עלי להודות לו על כך שהוא תומך בהחלטתי ללמוד תורה ולצמוח דרכה, ובכך זה היה

אמור להסתיים.

שנית, האם באמת הראיתי לבעלי את כל הדברים החיוביים שחיי התורה מציעים? אמנם המסע שלי שינה בלי ספק את חיי והביא לי תובנות רבות, האם בעלי קיבל את כל השינויים האלה ברוח חיובית בלבד? התשובה לשאלה זו היא "לא!!!" רועם. אין ספק שידידתי ושאר בני משפחתי ראו אותי נעשית סבלנית ונעימה יותר, אך דווקא מבחינת בעלי, השינויים המורגשים ביותר היו דווקא השינויים השליליים שחלו בחיינו.

לדוגמה, עזבנו בית שאותו הוא אהב ועברנו לקהילה יותר דתית ולבית שבו נדרש ממנו עכשיו להשתמש במערכת כלים שונה לבשר ולחלב. ומה באשר לאותן סעודות שבת חביבות? הן היו כעת חלק מחוויית שבת בת 25 שעות, שהוא לא רצה להשתתף בה. חיי החברה שלנו חרגו לעתים רחוקות בלבד מן הקהילה החברתית שיצרתי עבורנו, ולמרות שאני שונאת להודות בכך, ברור שבשבילו זה לא היה כיף גדול כל כך...

לקח לי זמן להגיע למסקנה הזאת, אך ברגע שהייתי מסוגלת לקבל את המציאות של הסיטואציה ולהפנים אותה, התחלתי גם לראות כמה שינויים. אחרי שהכרתי בויתורים שבעלי עשה, הצלחתי להתחיל להראות לו כמה אני מעריכה את מה שהקריב למעני. בייליתי זמן כה רב בהתמקדות במה שהוא לא עשה, ואף פעם לא הייתי מרוצה ממה שהוא כן עשה.

התורה מלמדת אותנו, "איזהו עשיר? השמח בחלקו". למדתי תורה במשך שנים, ועדיין היה ברור שאני לא חיה אותה. אם אינני חיה אותה, כיצד אוכל לצפות מבעלי שירצה בכלל להצטרף אליי במסעי?

אמנם לא הרבה השתנה בסיטואציה שלנו מבחוץ, אך מבפנים המצב נראה שונה בהרבה. סוף סוף נהייתי לאדם המפותח והנעים יותר שחשבתי שאהיה לכל אורך הדרך. סבלנותי לסיטואציה שלי ותגובותיי לדברים שלא הולכים כמו שאני רוצה, טובות בהרבה משחיי. יש לי הבנה עמוקה למה שאני זקוקה כדי לוודא שיש לנו שלום בית, ואני מחויבת לעשות את מה שצריך.

ופתאום זה הגיע. בעלי חזר מאוחר מהעבודה והודיע בקול שמח. "מצטער על כל העוגמה שגרמתי לך, אולם את צודקת בכל דרכך החדשה. שוחחתי עם הרב והשתכנעתי שזו הדרך הטובה ביותר עבורנו ועבור חינוך ילדינו". ומאז שלום הבית שלנו נסק לגבהים וילדינו התחנכו בתלמודי התורה הטובים ביותר.

"כי השוחד יעור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים"

בעת שישב בעל "אוהב-ישראל" זצ"ל, מאפטא, על כסא הרבנות בקולבסוב, באו פעם לפניו שני בעלי-דין לדין תורה. יתר הדיינים לקחו שוחד והיו נוטים לצד אחד, אולם הרב מאפטא גילה כלפיהם התנגדות נמרצת והוכיח להם כי אין ההלכה כמותם. יעצו הדיינים לבעל-הדין כי ישחד גם את הרב. אך כיצד עושים זאת, והלא בשום-פנים לא יסכים הרב לקבל שוחד? יעצו לו איפוא לשלשל בחשאי כסום-כסף ניכר לכיס בגדו של הרב. בעל-הדין עשה כעצתם ואיש לא ידע דבר על כך.

למחר, כאשר ישב הרב להמשיך בדין-תורה, הרגיש כי דעתו החלה להסס בדבר וכי קם בו רצון להסכים עם דעת הדיינים. מיד דחה את ישיבת בית-הדין וכל אותו היום בכה והתחנן לפני רבונו-של-עולם, כי יאיר את עיניו לראות את האמת. כך עברו ימים מספר עד אשר גילה הרב את הכסף בכיס בגדו ומיד הבין כי בעל-הדין הוא אשר שם את הכסף בכיסו כדי לשחדו. כל-כך גדול הוא כוחו של שוחד, שאפילו אם הדין אינו יודע מאומה על כך, בכל-זאת זה משפיע על שכלו לסלף את דעתו.